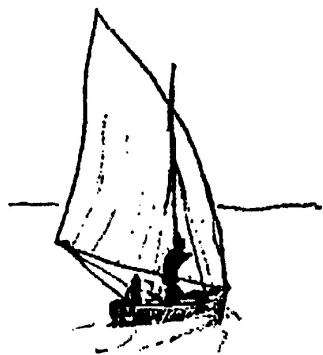

Kap Verde Nytt

medlemstidning för
Vänskapsföreningen
Amigos de Cabo Verde
Nummer 1/ 2025 Årgång 41

Lördag 18 oktober är det dags för årets fest och årsmöte. Den här gången i Stockholm, Sundbybergs Folkets hus. Närmare information i nästa nummer.

Vårt samarbetsavtal med Black Panthers förnyades under en högtidlig ceremoni den 4 mars hos Black Panthers i Praia.

Därefter var det dags för årets Karneval, vars tyngdpunkt som vanligt låg i Mindelo. Alícia Borges Månsson och Leontina Barreto rapporterar därifrån.

Alcides Amarante har skickat en redogörelse över Black Panthers strategier för att förebygga ungdomsbrottslighet genom idrotts- och kulturaktiviteter.

Kap Verde har för tredje gången deltagit i handbolls-VM:s slutspel. Laget tycker att de lyckas allt bättre varje gång.

Den kapverdiska filmen Hamami har vunnit pris bl.a. i Göteborgs Filmfestival.

En orkan under hösten förstörde bland annat pirarna i Santa Maria och Preguiça.

50 års självständighet uppmärksammas vid portugisisk språkdag

Kap Verdes svenska konsul

Filomena von Zeipel har skickat ut en inbjudan till olika arrangemang för att fira att Kap Verde och flera andra portugisisktalande stater firar 50 år som självständiga stater under 2025.

Detta sker i samband med firande av Língua Portuguesa, som sedan 2009 officiellt firats den 5 maj i den portugisisktalande delen av världen, <https://www.unesco.org/pt/days/portuguese-language>.

Det kommer bl.a. bli filmvisning av Lennart Malmers film "En nations födelse" den 31 maj.

Filomena meddelade också att det är planerat 50-årsfirande i Stockholm fredagen den 4 juli, på Historiska museet, som för några år sedan, och i Göteborg den 5 juli.

Officiella 50-års-firanden kommer ske bland den kapverdiska gemenskapen i flera delar av världen.

Nytt avtal med Black Panthers

Den 4:e mars 2025 skrev vi på ett nytt avtal mellan Black Panthers och Amigos de Cabo Verde inför ytterligare två år.

- Detta är ett långsiktigt samarbete med betydande effekter för befolkningen i Várzea i huvudstaden Praia, en historisk milstolpe, säger Black Panthers ordförande Alcides Amarante. Han tillägger att vår förening under en lång rad år stött Black Panthers. *Tillsammans förändrar vi många liv!*, skrev han i Facebook.

Det var tolfte gången som Amigos de Cabo Verde slöt avtal med Associação Juvenil Black Panthers. Vi fortsätter att stötta det fina arbetet som görs genom löpande bidrag - tack vare faddrarnas och våra medlemmars insatser. Vi ser fram emot ett fortsatt gott samarbete.

På Facebook och på vår förenings hemsida <https://caboverde.se/artiklar/fornyelse-av-avtalet-med-black-panthers/> finns en liten film från ceremonin 4 mars med sammandrag från olika inslag om vårt långsiktiga samarbete. Den sändes både i kapverdisk TV och radio.

4 mars var det karneval och barnen var extra fina.

Karnevalen i Mindelo 2025

Årets karneval i Mindelo blev ännu en karneval full av nöje, glädje och skönhet.

I år bjöd karnevalen under tisdagen, karnevalsdagen, på en parad med fem grupper: Vindos de Oriente, Flores do Mindelo, Estrelas do Mar, Cruzeiros do Norte och Monte Sossego. Vinnare i år blev Cruzeiros do Norte.

Karnevalen i Mindelo är en av de största populära festivalerna på Kap Verde. Den samlar tusentals människor i sin organisation och i paraderna och ytterligare flera tusentals åskådare. Det finns plats för alla på karnevalen.

Paraderna inleds på fredagen med att grupper från bland annat skolor och förskolor kommer med varierande teman, oftast samhällskritik och kopplat till aktuella problem. Till exempel värdade *Salesianskolan* om omsorg vid användningen av sociala nätverk och Hälsodepartementet tog upp ämnet psykisk hälsa.

Samba Tropical och *Lärargruppen* är två grupper som har vuxit mycket och förbättrat sin kvalitet varje år men de står utanför tävlingen. Deras parad var på måndagskvällen.

Flera animationsgrupper paraderade också på tisdagen mellan huvudgrupperna. De mest inspirerade bland dem tilldelades Cacoí-priset, efter en tidigare passionerad karnevalssångare.

Den officiella karnevalen, paraderna och prisutdelning till vinnande gruppen **Cruzeiros do Norte** avslutades onsdagen den 4 mars.

Söndagen den 9 mars var det till sist dags för São Vicentes invånare att ta adjö av karnevalen genom *Mandingas* begravning fram tills karnevalen återvänder 2026.

Tusentals följde kistan av kartong, som symboliserar begravningen av karnevalen i São Vicente, från Ribeira Bote till Avenida Marginal där den kastades i havet vid "Praia d'Catchor", till ljudet av batucada och Trio elétrico. Nu återuppstår Karnevalen och Mandingas först nästa år.

Detta var första gången jag varit på plats vid Mandingas begravning, och det var verkligen en upplevelse. Trots att jag bara stod vid sidan om och tittade på drabbades jag av en närmast extatisk känsla då den kilometerlånga Mandinga-paraden närmade sig och trumljudet - batucadan blev högre och högre tills det vibrerade i hela kroppen samtidigt som alla svarttjårade Mandingas passerade förbi.

Mitt spontana utrop då i det ögonblicket blev bara - SÅÅÅ HÄFTIGT!

Alicia Borges Månsson,
och Leontina Barreto

**Nytt år,
dags för ny
medlemsavgift**

200 kr/år,
familj 300 kr/år
Pg 92 12 38-2
eller Swish

123-582 02 12

Största solcellsparken byggs på Santiago

Regeringen har skrivit kontrakt för ett 10 MW solcellskraftverk i Ribeira Grande, Santiago.

Projektet har en budget på cirka 1 miljard escudos och beräknas minska importen av fossila bränslen med cirka 5 tusen ton.

Detta blir landets största solcellsanläggning som kommer att producera 8 % av den energi som produceras på ön Santiago. Projektet är en del av den nationella strategin att senast 2030 uppnå att minst hälften av elen kommer från förnybara källor.

— Vi går också vidare med pumpkraftverksprojektet i Santiago för att säkra större stabilitet och energitillgänglighet, säger ministern.

Arbetet med solcellsanläggningen inleds under våren.

Fritt och säkert Kap Verde högt rankat

I några nyligen publicerade rapporter har Kap Verde rankats högst bland afrikanska länder.

Freedom in the World 2025 från organisationen *Freedom House* rankar Kap Verde högst bland de portugisisktalande afrikanska länderna. Landet är enligt rapporten en stabil demokrati med konkurrenskraftiga val.

Organisationen Business Insider Africa rankade Kap Verde som det mest stabila landet i Afrika 2024. Rapporten utvärderade 48 afrikanska länder enligt flera kriterier. Kap Verde utmärkte sig för stabilt styre, gynnsam ekonomisk miljö och stor motståndskraft inför globala utmaningar. Landet bedömdes vara en säker destination för affärer och investeringar.

Stor ödeläggelse efter orkanvågor

De starka vågorna som följde av höstens tropiska orkan drabbade speciellt de båda öarna Sal och São Nicolau.

I turiststaden Santa Maria på Sal förstörde de stora vågorna en stor del av pontonen, som klövs på mitten. Den är, förutom att vara en plats för många fiskare och fiskhandlare på ön, en viktig turistsymbol för ön Sal.

Även Preguiça i kommunen Ribeira Brava på São Nicolau drabbades av omfattande förstörelse. I en intervju uppgav José Martins, Ribeira Bravas borgmästare, att cirka halva piren, ortens isverkstad och även mycket fiskematerial förstördes av vågorna.

— Det är mycket tråkigt med tanke på den välbesökta pirens historiska betydelse, men också för den investering som gjorts i produktionen av is, tillade han och vädjade till befolkningen att vara försiktiga med tanke på risken för ytterligare försämring av vädret.

I Santa Maria på Sal bekräftade premiärministern att en ny investering planeras för att återuppbygga pontonen. Ett paket på 480 miljoner escudos från den nationella nödfonden planeras bli investerat.

— Den nya pontonen kommer att ökas med 80 meter och utrustas med infrastruktur som stöder fiske-, fritids- och dykbåtar. Den kommer att få stor betydelse för de affärsmän, som verkar runt pontonen, sade premiärministern.

Från Inforpress

Idrott och kultur förebygger ungdomsbrottslighet Black Panthers delar sina erfarenheter

Sylvia Hermansson skrev nyligen till Alcides och frågade om Black Panthers' ungdomsverksamhet mot bakgrund av Sveriges problem med gängkriminalitet och rekrytering av ungdomar i utsatta områden. Han svarade med att berätta om deras imponerande palett av olika aktiviteter. Något för Sverige?

— Vi tar emot ert budskap med stor uppskattning, svarade han och är mycket glada att veta att er förening är intresserad av att ta del av våra strategier för att förebygga ungdomsbrottslighet genom idrotts- och kulturaktiviteter.

— Inom Black Panthers är vi övertygade om att ett av de mest effektiva sätten att förebygga riskabelt beteende och brott är att hålla ungdomar sysselsatta med hälsosamma och konstruktiva aktiviteter. Vi arbetar i huvudsak förebyggande och är uppmärksamma på ungdomars beteende för att tidigt kunna ingripa och erbjuda positiva alternativ innan de väljer farliga vägar.

Sportaktiviteter är ett kraftfullt verktyg för social inkludering, disciplin och personlig utveckling. Vi använder oss av flera idrotter som *Dam- och herrfotboll* där vi har organiserade lag som deltar i lokala och nationella mästerskap. Det främjar både idrottsliga talanger och värden som disciplin, respekt och laganda.

Basket och friidrott som vi skapar utrymmen för att utöva, vilket uppmuntrar till hälsosam konkurrens och personlig utveckling.

Kampsport som karate och jiu-jitsu som lär ungdomarna självdisciplin, självkontroll och självförsvar på ett ansvarsfullt sätt.

Kultur- och fritidsaktiviteter som stärker ungdomars identitet, ger dem en känsla av tillhörighet och uppmuntrar deras kreativa talang. Bland våra åtgärder lyfter vi fram:

Musik och dans med workshops om traditionellt slagverk, hiphop, batuko och funaná, där ungdomar kan uttrycka sig konstnärligt.

Teater och berättande där våra små teatergrupper sätter upp pjäser på sociala teman som främjar reflektion och social medvetenhet.

Kulturevenemang och festivaler som är öppna för samhället och där ungdomar kan visa vad de har lärt sig, stärka självkänslan och främja social sammanhållning.

Andra förebyggande insatser som skolstöd och yrkesutbildning. Vi erbjuder förutom fritidsaktiviteter, handledning och utbildning inom tekniska områden för att göra det möjligt för ungdomar att komma in på arbetsmarknaden.

Föreläsningar och motiverande möten där inbjudna yrkesverksamma före detta ungdomar i riskzonen, som förändrat sina liv delar sina inspirerande upplevelser.

Samhällsarbete som uppmuntrar unga människor att delta i sociala aktiviteter, såsom städkampanjer och stöd till äldre, för att främja en anda av socialt ansvar.

Vi vet att verkligheten i Sverige har specifika utmaningar, men vi tror att dessa initiativ kan anpassas och genomföras framgångsrikt för att stärka det arbete ni redan gör i era samhällen.

Vi är fullt tillgängliga för att samarbeta och dela med oss av mer information om våra strategier. Det kommer att bli ett nöje att utbyta erfarenheter och även lära oss av era initiativ. Vi ser fram emot din feedback och mot att fortsätta detta partnerskap för ungdomarnas skull.

Sylvia Hermansson

Satsning på klimatet

Världsbanken har analyserat klimatförändringarnas påverkan på Kap Verdes ekonomiska och sociala utveckling. Målet är en ökad integrering av klimathänsyn i landets utvecklingsplaner.

Världsbankens representant *Indira Campos* slog vid presentationen i Praia fast att Kap Verde står inför klimatutmaningar med stora konsekvenser för ekonomin, försörjningen och landets välbefinnande. — Vi bedömer att Kap Verde nästa decennium varje år kommer att behöva betala 140 miljoner dollar, ca 6% av BNP för utmaningarna och att det kan skapa en betydande tillväxt med ökad livsmedelssäkerhet, bättre socialt skydd och besparingar i bränsleimport.

Utan snabba åtgärder skulle landets BNP fram till 2050 minska upp till 3,6 %, starkt koncentrerat till turistsektorn, som ju är avgörande för landets ekonomi.

Kap Verde har enligt Världsbanken en enorm potential att vända klimatrisker till tillväxtmöjligheter. Landet har satt upp ambitiösa mål, som att nå 100 % förnybar energi senast 2040 och att skapa en ny ram för klimatstyrning.

Rapporten föreslår satsningar på förnybar energi, motståndskraftigt jordbruk och infrastruktur, anpassade till klimatet. Inom turistsektorn föreslås en övergång till eko-turism med kulturella och kreativa aktiviteter, vatten- och sportfiske mm, vilket är mindre sårbart för klimatförändringar.

Där finns också förslag om att främja hållbart fiske, jordbruk och kustskydd för att skapa ekonomisk tillväxt, samtidigt som skärgårdens havsekosystem bevaras.

Inforpress

Prisbelönt kapverdisk film på Göteborgs filmfestival

Regissören till filmen *Hamani*, Denise Fernandes, föddes 1990 i Lissabon av kapverdiska föräldrar och växte upp i Schweiz.

Hennes film visades i år på Göteborgs filmfestival och vann där *The Ingmar Bergman International Debut Award 2025*. Den har också presenterats på flera andra filmfestivaler och vunnit flera pris, bland annat för bästa nya regissör på filmfestivalen i Locarno, där den också fick ett specialomnämmande.

***Hamani* är en film om längtan och förankring** i en ung flickas hjärta på en förtrollande kapverdisk vulkanö. Den är en estetiskt och existentiellt mångbottnad coming-of-age berättelse om den föräldralösa Nana.

På den avlägsna ön som alla vill lämna, lär sig Nana att stanna. Hennes mamma Nia, som lider av en mystisk sjukdom, lämnade henne kort efter hennes födelse. När Nana kommer ner till ön med hög feber skickas hon till foten av en vulkan för behandling. Där möter hon en värld mellan dröm och verklighet. År senare, när Nana är tonåring, kommer Nia tillbaka.

Filmen har nu också visats i tre gratisföreställningar på vulkanön Fogo och tagits emot med långa applåder efter filmens slut.

Hamani är Denise Fernandes första långfilm. Hon har tidigare regisserat flera kortfilmer; *Nha Mila* (2020), visad på Locarno-festivalen, *Idyllium* (2013), *Pan Sin Marmelada* (2012) och *Una Notte* (2011).

Alicia Borges Månsson

Framgång i handbolls-VM

Än en gång har Kap Verde deltagit i handbolls-VM, som spelades i bl.a. Kroatien. Laget kvalificerade sig genom en fjärdeplats i Afrikanska mästerskapen.

— Det var tredje gången vi deltog i VM, sade lagets tränare sedan 2023, *Jorge Rito*, som har stor erfarenhet från hemlandet Portugal. — Vi har bra spelare och stark motivation, Vårt mål är att få spela i huvudomgången. Det är tufft, motståndarna Slovenien och Island hör till världens bästa lag och även Kuba kan överraska.

Lgagkaptenen *Leandro Semedo* håller med.

— Vi lyckades i Sverige och vill göra det igen.

Mot Slovenien och Island blev det klara förluster, men efter seger mot Kuba nådde laget sitt mål igen. I huvudomgången blev det tre raka förluster, men spelarna var nöjda med sin insats och ser fram emot nästa VM. De tyckte de gått framåt sedan VM 2023 i Sverige.

Kap Verdes geografi med nio öar försvårar seriespel och de flesta av Semedos lagkamrater spelar i portugisiska klubbar.

Själv spelar han i Kuwait, där hans klubb nyligen vann det arabiska klubbmästerskapet.

— Att vi spelat tre VM i rad sätter vårt land på världskartan, säger *Alberto Silva* i Kap Verdes handbollsforbund. Vi är ett litet land och stolta över att kunna delta. Vår insats bekräftar vårt folks förmåga och beslutsamhet på den internationella scenen. — Herrlagets framgång har skapat en stark vilja att engagera sig och en stor ungdomsgrupp är ivrig att lära sig sporten. Det är viktigt att vi fortsätter att investera och skapa en miljö som främjar sportens utveckling. Vi är övertygade om att vi ytterligare kan höja nivån på handboll i Kap Verde.

Linjespelaren Paolo Moreno var en av Kap Verdes nyckelspelare. En annan var Délcio Pina, som från sin vänsterkant blev turneringens femte bästa målskytt.

Lördag 18 oktober
samlas vi till årsmöte och fest i

**FOLKETS HUS
SUNDBYBERG**

Läs mer i nästa nummer

Fullt med folk vid karnevalen -
både trottoarernas publik och
vägbanans dansare på gatan
som numera heter Rua Unidade
Africana.

Vänskapsföreningen

Amigos de Cabo Verde

www.caboverde.se

<https://www.facebook.com/groups/AmigosdeCaboVerde/>

Ordförande:

Leontina Barreto, Broddgatan 3
169 69 Solna, tel 070-260 87 57

Redaktör, kassör:

Claes-Göran Ahrén, tel 070-321 09 20

Övrig styrelse:

Sylvia Hermansson, fadderprojekt
Luis Santos, projektfond
Alicia Borges-Månsson
Maria Santos Vogt
Birgitta Quick
Iolanda Santos Tavares Silva
Madelene Almeida

Medlemsavgift:

200:- kr, familj 300:-

Plusgiro:

92 12 38-2

Swish:

123 582 02 12
(QR-koden bredvid)

Konto för fasta överföringar:

Clearing 9960, konto 3409212382

123-582 02 12

Caldo de Peixe

Inéldas fisksoppa från São Nicolau

Ingredienser:

1 kg smakrik fisk, gärna makrill
4 potatisar, 1 sötpotatis
1 kassava, 4 jams alt. kokbanan
1 hackad lök, 4 vitlöksklyftor
Röd och grön paprika
4 matskedar olivolja
1 liter vatten
1 fiskbuljongtärning
Salt, hackad koriander eller persilja

Tillagning:

Tvätta fisken väl, smaka av med salt och pressad vitlök och låt stå i marinaden 30 minuter eller mer.

Skala potatis, kassava, sötpotatis, jams och skär i bitar. Jamsen bör bara tvättas när den ska tillagas, annars får den en konstig konsistens och får händerna att klia.

Gör en sås med olivolja, två pressade vitlöksklyftor och hackad lök, låt det fräsa lite och tillsätt hackad paprika, låt koka upp och tillsätt potatisen, jamsen och fisken.

Tillsätt hackad koriander alternativt persilja i slutet av tillagningen, tillsätt vatten och en fiskbuljongtärning, toppa med kassava, täck över och låt koka i 20 minuter.

Låt det tjockna lite och servera.

På Kap Verde äter man gärna ris eller Xerém (en sorts polentagröt) till Caldo de Peixe.

Övers. från portugisiska, Leontina Barreto